

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 594/2023-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária TIMAR & partners, s.r.o., P. Pázmaňa 17A, Šaľa, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tostš 15/2023 z 22. augusta 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 594/2023-11 z 9. novembra 2023 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tostš 15/2023 z 22. augusta 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol. Sťažovateľ ústavnému súdu navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a prikázať jeho prepustenie z väzby na slobodu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je obvinený zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona. Sťažovateľ je trestne stíhaný väzobne z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Lehota väzby mu začala plynúť 4. mája 2023 o 02.56 h.

3. Uznesením Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) sp. zn. 4 Tp 12/2023 z 10. augusta 2023 (ďalej len „uznesenie špecializovaného súdu“) boli sťažovateľ

spoločne s ďalším obvineným prepustení z väzby na slobodu, pretože dôvod na trvanie ich väzby pominul.

4. Proti uzneseniu špecializovaného súdu príslušný prokurátor podal sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie špecializovaného súdu zrušil, žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol a jeho písomný sľub neprijal. Rovnako zamietol aj žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu podanú spoluobvineným.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že hrozba tzv. kolúzneho konania je vo vzťahu k osobe sťažovateľa v danom čase už len úplne teoretická, a preto v jeho prípade nemôže existovať reálny základ pre naplnenie väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, ako to napokon konštatoval už špecializovaný súd vo svojom uznesení.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, replika sťažovateľa, ústne pojednávanie

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

6. Najvyšší súd navrhol ústavnej sťažnosti nevyhovieť a odkázal na pripojené stanovisko predsedu príslušného senátu. Predseda senátu opätovne poukázal na samotné odôvodnenie napadnutého uznesenia a doplnil, že do vydania napadnutého uznesenia bol vypočutý len zlomok z celkového počtu 61 svedkov. Osobitne zdôraznil, že v prípade sťažovateľa malo ísť o rozsiahlu trestnú činnosť, ako aj vysoké (najvyššie) postavenie sťažovateľa v štruktúre údajnej zločineckej skupiny. Ďalej doplnil, že v prípade preukázania stíhanej trestnej činnosti by pritom išlo o jednu z najzávažnejších foriem prieniku mafiánskych praktík do štátnych orgánov.

7. Z najvyšším súdom predložených dokumentov ďalej vyplynulo, že sťažovateľ bol 15. novembra 2023 prepustený z väzby na slobodu na základe príkazu príslušného prokurátora.

III.2. Replika sťažovateľa:

8. Sťažovateľ považuje vyjadrenie najvyššieho súdu rovnako ako napadnuté uznesenie za príliš všeobecné. Zdôrazňuje, že on sám je stíhaný za jeden skutok a jeden zločin. Najvyšší súd síce poukazuje na jeho údajné postavenie v hierarchii zločineckej skupiny, avšak uvedené už bližšie nerozvádza, resp. nekonkretizuje. Zoznam 61 svedkov bol prokurátorom predložený pri rozhodovaní o inom obvinenom. K definovaniu tzv. kolúzneho dôvodu väzby pristupuje najvyšší súd iba formálne, a to cez všeobecné závery a bez skúmania podstaty existencie podozrenia z kolúzneho správania v konkrétnom čase a pri zohľadnení a hodnotení konkrétnych už vykonaných dôkazov. Sťažovateľ pripomína, že právna kvalifikácia skutku ako ani opis jeho skutkovej vety, pre ktorý je sťažovateľ stíhaný, nemôže zakladať sám osebe dôvod kolúznej väzby, resp. nemôže byť dôvodom na formalizovanú súdnu odpoveď bez relevantného odôvodnenia kolúzneho dôvodu väzby.

III.3. K ústnemu pojednávaniu:

9. Ústavný súd v danom prípade na základe § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Predmetom prijatej časti ústavnej sťažnosti je namietaný neústavný zásah do osobnej slobody sťažovateľa. Sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd v napadnutom uznesení založil existenciu väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v podstate paušálne, iba s odkazom na právnu kvalifikáciu trestného činu, z ktorého spáchania bol sťažovateľ obvinený. Podľa názoru sťažovateľa neexistovala už ani len teoretická možnosť, že by mohol či mal niekoho konkrétneho ovplyvňovať.

11. Ústavný súd už judikoval, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (m. m. III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (I. ÚS 187/09, rozsudok vo veci Toth proti Rakúsku z 12. 12. 1991, sťažnosť č. 11894/85, bod 67).

12. Každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, I. ÚS 177/03, I. ÚS 115/07). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia (III. ÚS 271/07, I. ÚS 58/2017).

13. Obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti pre a proti väzbe vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (III. ÚS 38/01, IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08).

14. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ďalej vyplýva, že súd rozhodujúci o pozbavení slobody nemusí dať odpoveď na každý argument osoby pozbavenej slobody. Tento súd však nesmie ignorovať konkrétne skutočnosti namietané touto osobou, ktoré by mohli spochybniť existenciu podmienok „zákonnosti“ pozbavenia osobnej slobody (pozri rozsudok vo veci Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, bod 94). Každé pozbavenie osobnej slobody totiž musí sledovať účel ochrany jednotlivca pred svojvôľou (pozri rozsudok Veľkej komory

vo veci S., V. a A. proti Dánsku z 22. 10. 2018, sťažnosti č. 35553/12, č. 36678/12 a č. 36711/12, bod 74).

15. Pokiaľ ide o trestnú činnosť, z ktorej bol sťažovateľ obvinený, z predložených dokumentov vyplýva, že sťažovateľ mal (skrátene, pozn.) ako vedúci colnej stanice zosnovávať zločineckú skupinu zloženú najmä z ozbrojených príslušníkov Finančnej správy Slovenskej republiky (ďalej len „finančná správa“) na účel páchania rôznych trestných činov v súvislosti s výkonom oprávnení príslušníka finančnej správy, túto skupinu najneskôr od roku 2017 viesť ako najvyššie postavený člen, zastrešovať kontakty s miestnymi podnikateľmi, dojednávať s nimi výhody, viesť zoznamy „chránených“ podnikateľských subjektov, organizovať činnosť skupiny a kontrolovať činnosť ozbrojených príslušníkov colného úradu na úseku kontroly elektronických registračných pokladní, vynucovať si poslušnosť nižšie postavených členov skupiny, kontrolovať ich a prijímať protiopatrenia vrátane vytvárania kompromitujúcich materiálov vo vzťahu k členom skupiny. Svoj vplyv na príslušnom colnom úrade, kde zastával pozíciu vedúceho colnej stanice, si mal zachovať aj po skončení služobného pomeru ozbrojeného príslušníka Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, a to prostredníctvom ďalšieho obvineného, ktorý bol na základe vplyvu sťažovateľa ustanovený ako nový vedúci colnej stanice a v rámci údajnej zločineckej skupiny sa stal druhým najvyššie postaveným členom.

16. Najvyšší súd v napadnutom uznesení (s. 14 a nasl.) vo vzťahu k existencii väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku poukázal na to, že v konaní síce boli vypočutí všetci spoluobvinení, avšak z predloženého spisu vyplynulo, že neboli vypočutí ako svedkovia majitelia prevádzok, vo vzťahu ku ktorým mala byť trestná činnosť páchaná. K tvrdeniu, že prokurátor nešpecifikoval konkrétne osoby, ktoré majú byť ešte vypočuté, konštatoval, že už zo samotnej skutkovej vety príslušného uznesenia o vznesení obvinenia vyplývajú aspoň niektoré takéto prevádzky ([REDACTED] [REDACTED]). Ďalej príslušný prokurátor vo vyjadrení k žiadosti sťažovateľa v tejto súvislosti uviedol aj [REDACTED] a v odôvodnení svojej sťažnosti poukázal aj na majiteľov ďalších prevádzok, a to v súvislosti s výpoveďou obvineného [REDACTED]. Navyše, svedkovia [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] boli vypočutí iba pred vznesením obvinenia a ich výpovede bolo potrebné zopakovať po vznesení obvinenia na účel zachovania práva sťažovateľa na obhajobu. V danom štádiu trestného konania (štyri mesiace po vznesení obvinenia) vzhľadom na rozsiahlosť trestnej činnosti (desiatky dotknutých subjektov) a len zlomok dovtedy vypočutých svedkov (majiteľov prevádzok, u ktorých mali byť marené kontroly, resp. ktorým mala byť zabezpečovaná „ochrana“) väzobný dôvod podľa názoru najvyššieho súdu pretrvával. Najvyšší súd opätovne poukázal na postavenie sťažovateľa na vrchole zločineckej skupiny a na mechanizmus fungovania tejto zločineckej skupiny.

17. Ústavný súd sa z odôvodnenia napadnutého uznesenia presvedčil, že najvyšší súd odôvodnil zásah do osobnej slobody sťažovateľa primeraným a v okolnostiach danej veci presvedčivým spôsobom, keď zohľadnil jednak štádium trestného konania, druh a rozsah trestnej činnosti, postavenie sťažovateľa v rámci údajnej zločineckej skupiny, ako aj v podstate sofistikovanejší spôsob jej fungovania. Uvedené konštatoval s odkazom na konkrétne okolnosti danej veci (pozri bod 15 tohto nálezu).

18. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že vo vzťahu k nemu išlo iba o teoretické riziko pôsobenia na svedkov, spoluobvinených alebo iného marenia objasňovania skutočností závažných pre trestné stíhanie, najvyšší súd v danej veci poukázal na viacero konkrétnych prevádzok, ktoré boli identifikované už v uznesení o vznesení obvinenia, a na ďalšie prevádzky, ktoré boli vykonávaním dokazovania následne identifikované. Vo vzťahu k týmto prevádzkam mala byť páchaná trestná činnosť príslušníkmi finančnej správy pôsobiacimi v rámci údajnej zločineckej skupiny, na ktorej čele mal stáť práve sťažovateľ. Majiteľov týchto prevádzok, na ktorých mal mať sťažovateľ vplyv už v čase údajného páchania trestnej činnosti, bolo podľa orgánov činných v trestnom konaní potrebné vypočítať ako svedkov.

19. Napadnuté uznesenie vzhľadom na už uvedené ústavný súd považoval za ústavne súladné a udržateľné (podobne nález vo veci sp. zn. III. ÚS 521/2023 týkajúci sa ústavnej sťažnosti spoluobvineného smerujúcej proti tomu istému napadnutému uzneseniu).

20. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 28. marca 2024

Miloš Maďar
predseda senátu